VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Euroopan vakausmekanismi ja Euroopan rahoitusvakausväline

- Ohjelmien päättyminen ja yleinen tilanne
- Nykyiset vastuut ja takaisinmaksut
- Kriisinhallintakehikon kehittäminen

Tarkastusvaliokunta
27.11.2018

Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö

Ohjelmien päättyminen ja yleinen tilanne

- Kreikan EVM-ohjelman päätyttyä elokuussa 2018, kaikki euromaiden tukiohjelmat nyt päättyneet
- Vastuut säilyvät korkealla tasolla vielä pitkään
  - EVM:n kapasiteetista käytössä 89,9 mrd. euroa Kreikan, Espanjan ja Kyproksen ohjelmiin
  - ERVV myöntänyt lainoja 174,6 mrd. euroa Kreikalle, Portugalille ja Irlannille
- Velkahelpotustoimet antoivat Kreikalle aikaa normalisoida talouspolitiikkaansa ja uudistua
- Takaisinmaksuihin kohdistuva riski tällä hetkellä vähäinen
- Julkisen talouden epätasapainot vähentyneet merkittävästi, samoin ulkoinen tasapaino
- Velkatasot kuitenkin korkeita ja Italian suunta huolestuttava
- Geo- ja kauppapolitiikka, Brexit, Kiina, rahapolitiikan normalisoinnin sujuvuus keskeisinä huolina

Kesäkuussa sovitut Kreikan velkahelpotustoimet

- Euroryhmän neuvottelutulos 21.6.2018

i) ERVV-lainan (96,4 mrd. € osuus) takaisinmaksuun tehdyt muutokset
- Painotetun keskimääräisen laina-ajan pidentäminen 10 vuodella
- Lyhennyksien ja koronmaksun lykkääminen edelleen 10 vuodella (yht. 20 vuotta)

ii) ERVV-lainan yhdessä lainaerässä olevan korkomarginaalin (2 %) poiston jatkaminen vuodesta 2018 alkaen

iii) Euromaiden kansallisten keskuspankkien hallussa olevien Kreikan velkakirjojen tuottojen palautuksen jatkaminen (Suomen osuus 58,7 milj. €)

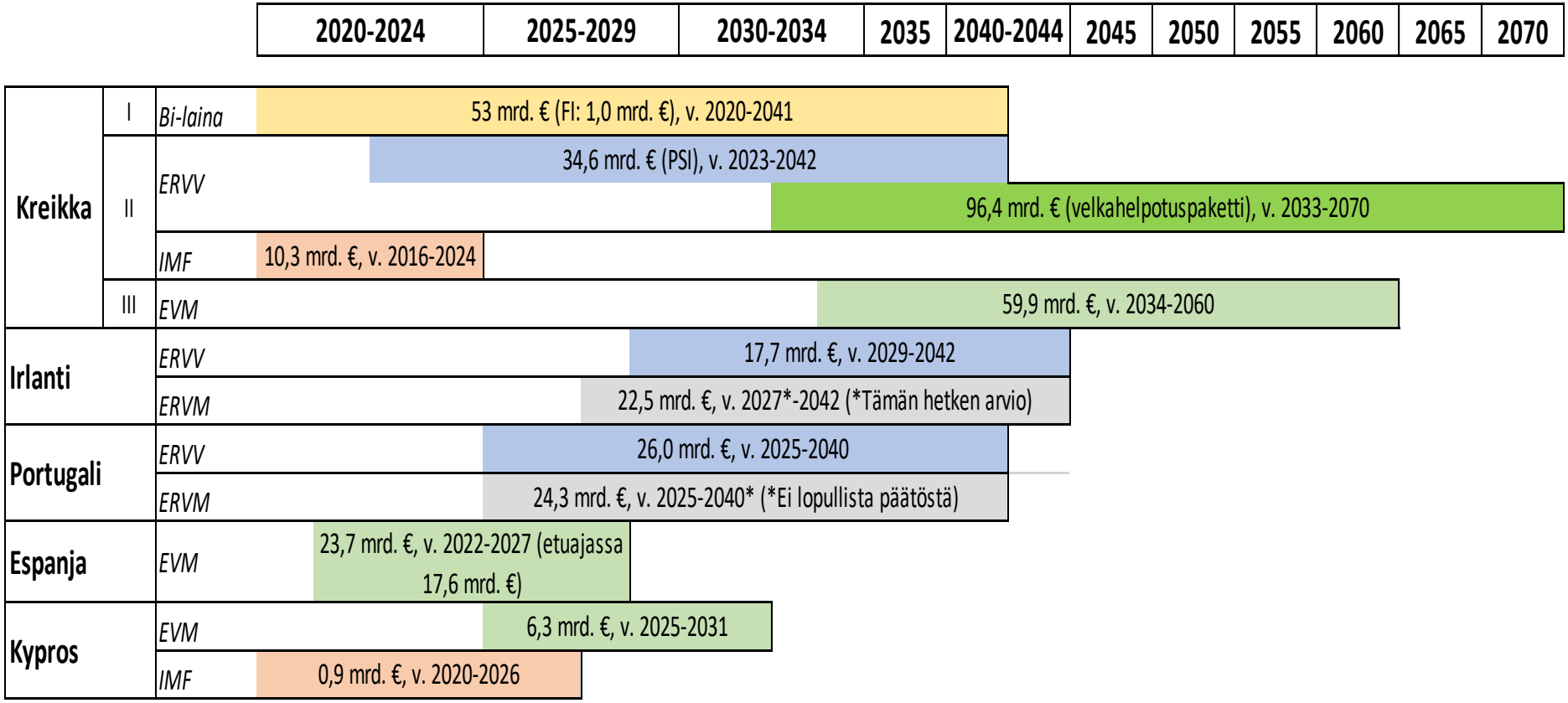
Euroryhmä sopi lisäksi, että mahdollisista jatkotoimista päätetään tarvittaessa myöhemmin, viimeistään vuonna 2032.

Velkahuojennukset ja Suomen linja

- Suomi ei hyväksynyt ratkaisuja, jotka lisäävät vastuita. Suomen vastuut eivät esitettyjen toimien johdosta kasva.
- ERVV-takausten voimassaoloaika pidentyy 12 vuodella vuoteen 2082 asti, mutta toimet rajattu siten, että huojennukset eivät aiheuta tarvetta lisätakauksien antamiseen ERVV:n varainhankinnalle.
- Vaikutuksia Suomen vakuusjärjestelyyn arvioidaan vuonna 2023, kun Kreikan on määrä aloittaa takaisinmaksut ERVV-lainaohjelman 34,6 mrd. euron erityislainaosuudesta
- Kreikan I ohjelman (kahdenväliset lainat) takaisinmaksu alkaa 2020

Ohjelmalainojen takaisinmaksun aikataulu

- Kahdenvälisen lainan takaisinmaksu v. 2020-2041 ennallaan
- Kreikalle kesällä 2018 myönnetyt velkahelpotustoimet koskevat 96,4 mrd. € osuutta sen ERVV-lainoista

* Portugali maksaa IMF-lainansa etuajassa takaisin v. 2018-2020, ilmaissut myös aikomuksen maksaa 2 mrd. € ERVV-lainaa etuajassa takaisin v. 2020-2023, jos markkinaolosuhteet suotuisat

Euromaiden rahoitustukiohjelmat v. 2010-2018

- Suomen laskennallinen osuus yhteensä 6,9 mrd. €

- 2/3 rahoitustuesta mennyt Kreikalle, ERVV:n osuus suurin

- Espanja maksanut etuajassa takaisin 17,6 mrd. €

	Bilateraali-lainat	ERVV-lainat	EVM-lainat	IMF	ERVM-lainat	Yhteensä	Suomen laskennallinen lainaosuus
Kreikka	52,9	130,9	59,9*	10,3	-	**254,0**	**4,66**
Kypros	-	-	6,3	0,7	-	**7,0**	**0,12**
Portugali	-	26,0	-	4,7	24,3	**55,0**	**0,95**
Irlanti	(4,8)**	17,7	-	-	22,5	**40,2**	**0,73**
Espanja	-	-	23,7	-	-	**23,7**	**0,42**
Yhteensä	52,9	174,6	89,9	15,7	46,8	**379,9**	**6,88**

** Huomioitu Kreikan 2/2017 takaisinmaksu 2 mrd. €*

*** Britannia, Ruotsi ja Tanska maksoivat Irlannille kahdenvälisinä lainoina yhteensä 4,8 mrd. euroa*

Yhteenveto Suomen vastuista ja sitoumuksista

Euromaat 10,2 mrd. euroa, muut 0,40 mrd. euroa

Rahoitusmekanismi	Summa mrd. €
Euroopan vakausmekanismi EVM - *Maksettu pääoma* **Vaadittaessa maksettava pääoma 11,14 mrd. euroa mahdollisten tappioiden kattamiseksi tai maksukyvyttömyyden välttämiseksi*	**1,44***
Euroopan rahoitusvakausväline ERVV - *Valtiontakaus* ***Sisältää myös korot ja ns. ylitakauksen*	**6,92****
Vakuusjärjestelyt rajaavat vastuita *- Kreikka 0,92 mrd. euroa, Espanja 0,30 mrd. euroa*	**1,22**
Kahdenvälinen laina Kreikalle *- Lainasta kertynyt 31.12.2017 mennessä korkotuottoja yhteensä 67,4 milj. euroa ja palkkioita 5,0 milj. euroa*	**1,0**
Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi ERVM - *Laskennallinen vastuu (EU-budjetin kautta)*	**0,75**
EU:n maksutasetuki (EU-maat) ja makroapu - *Laskennallinen vastuu*	**0,10**
Kansainvälinen valuuttarahasto IMF - *Rahoitustuki* - *josta euroalueen maat*	**0,38** **0,08**

EVM:n kehittäminen

- Nykyinen kriisinhallintakehikko luotiin kriisin aikana
- Monista hyväksi havaituista IMF:n käytännöistä jouduttiin poliittisten paineiden ja virheiden vuoksi luopumaan
  - Laina-ajat venyivät liian pitkiksi, kestämätöntä velkaa ei uudelleenjärjestelty, uudistusten toteutuksen valvonta liian lepsua, maiden omistajuutta toimista ei aina syntynyt, instituutioiden yhteistyö takerteli
- Joulukuussa 2017 euromaiden päämiehet antoivat euroryhmälle mandaatin keskustella EVM:n kehittämisestä
- Keskusteluja ei ole käyty komission Euroopan valuuttarahastosta tekemän asetusehdotuksen pohjalta, vaan jäsenmaiden näkemysten pohjalta
- Kesä- ja lokakuussa 2018 päämiehet patistivat euroryhmää saamaan sopimuksen aikaan joulukuussa 2018
- Kokonaispaketti sisältää lopulta kompromissin EVM:n uusien tehtävien ja pankkiunionin yhteisvastuullisten elementtien välillä (mm. SRF:n yhteinen varautumisjärjestely EVM:stä, EDIS)

Työn painopisteet

- Velkakestävyys
  - Suomi edellyttää velan kestävyyden varmista ennen tuen myöntämistä – edellyttää luotettavaa arviota
- Velkajärjestelyt
  - Tarvittaessa velka järjesteltävä kestäväksi
  - Velkakirjojen yhteistoimintalausekkeiden kehittäminen (single limb CACs), EVM:n avustava rooli
- Tukivälineiden kehittäminen
  - Päähuomio ennakollisten välineiden kehittämisessä
  - Ennakkoehtojen kehittäminen, laina-ajat, hinnoittelu
- Governance
  - Päätöksentekoprosessit, EVM:n ja komission yhteistyö ja toimivaltakysymykset, ohjelmien suunnittelu ja toteutus
- Suomen kannat EVM:n kehittämiseen on määritelty valtioneuvoston kirjelmissä E 80/2017 vp ja U 5/2018 vp

Suomen kannat ja tavoitteet

- Jäsenmaiden vastuu omista veloistaan ja no-bailout-periaate
- Sijoittajavastuu ja markkinakurin korostaminen
- Rahoitustukea vain, jos velka kestävällä tasolla
- Tarvittaessa velka tulee ensin järjestellä kestäväksi
- Velkajärjestelymenettelyiden kehittäminen
- EVM:lle vahvempi rooli ohjelmien kokonaisuudesta ja rahoitustuen takaisinmaksukyvyn arvioinnista
- Ei muutoksia pääomarakenteeseen, päätöksenteko tuen myöntämisestä yksimielisyydellä

Euroopan tilintarkastustuomioistuin antoi tarkastuskäytäntöihin parannusehdotuksia

- EVM:n tarkastuslautakunnan (Board of Auditors) jäsenten toimikausi on nykyisellään liian lyhyt – 3 vuotta
  - Jatkuvuuden varmistamiseksi kautta tulisi pidentää tai olla mahdollisuus toiselle toimikaudelle
- Tarkastuslautakunnan nykyinen julkinen raportointi ei anna yksiselitteistä suositusta tilinpäätöksen hyväksymiseksi
  - Ei myöskään anna lausuntoa taloudentilasta
  - Tarkastuslautakunnan julkaisemien tietojen tulisi noudattaa selkeitä kriteereitä raportoinnin yksityiskohtaisuudesta ja julkistettavista tiedoista
- EVM:n odotetaan tekevän muutoksia raportointikäytäntöihinsä

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Jouni Lehto, finanssiasiantuntija
Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö
Puh. 02955 30463
Jouni.lehto@vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (ma–pe 9–15): 02955 30500

vm.fi/euroalueen-vakaus

